

عفونت خون یا سپسیس چیست؟

تهیه و تنظیم:

آمنه امرائی - کارشناس ارشد پرستاری

نام بخش: داخلی جراحی

تاریخ تدوین: تیر ماه ۱۴۰۱

منابع:

کتاب جامع فوریتهای پرستاری و

پرستاری داخلی - جراحی ۲۰۱۸

مقدمه:

عفونت خون زمانی ایجاد می‌شود که باکتری عامل عفونت در یکی از اعضای بدن، وارد جریان خون شود. میکروب‌های زیادی می‌توانند باعث عفونت خون شوند که از بین آنها باکتری‌ها مهمترین عامل هستند. سپتی‌سمی به معنای وجود باکتری در خون است که می‌تواند منجر به بروز سپسیس شود. سپسیس حالت شدید عفونت خون است که اگر با درمان مناسب پاسخ داده نشود، زندگی فرد را تهدید خواهد کرد. عفونت خون به معنای ورود باکتری‌ای به جریان خون است که قبلاً در جایی از بدن عفونت ایجاد کرده است. بنابراین تا زمانی که یک عفونت اولیه رخ نداده باشد، سپسیس ایجاد نمی‌شود.

علت سپسیس

عفونت شکمی؛

عفونت‌های ناشی از کاتتر (لوله‌ای نازک و

منعطف) که برای کارهایی مانند دیالیز و

شیمی‌درمانی استفاده می‌شوند؛

کشیدن دندان یا عفونت دندان؛

عفونت کلیه یا دستگاه ادراری؛

سینه پهلو؛

عفونت‌های پوستی

عفونت ناشی از نیش آلوده‌ی حشرات؛

• قرار گرفتن زخم ناشی از عمل‌های جراحی در معرض باکتری‌ها یا عوض نکردن به موقع بانداژ؛

• قرار گرفتن زخم‌های باز در معرض محیط؛

• عفونت‌های ناشی از باکتری‌های مقاوم به دارو

افرادى که در معرض خطر ابتلا قرار دارند:

- ۱- افرادی که سیستم ایمنی آنها هنوز کامل نشده، مثل خردسالان
- ۲- افرادی که سیستم ایمنی بدنشان بدلیل بیماری‌های مختلف مثل سرطان یا ایدز یا مصرف کورتون تضعیف شده است.
- ۳- افراد مبتلا به بیماری مزمن مثل دیابت
- ۴- افراد تحت درمان با شیمی‌درمانی، اشعه‌درمانی
- ۵- افرادی مبتلا به آسیب و یا سوختگی‌های شدید
- ۶- افراد مبتلا به عفونت مننژیت، سلولیت (عفونت پوست)، عفونت دستگاه ادراری، آپاندیس پاره شده
- ۷- افراد مسن

موارد نیازمند مراجعه فوری به پزشک

- *** اختلال سطح هوشیاری، افزایش ضربان قلب، افزایش تنفس، تب و لرز، کاهش فشارخون در افراد بزرگسال
- *** در کودک زیر ۲۰ روز بیحالی، کاهش اشتها، تغییر رفتار طبیعی، دانه‌های غیر معمول پوستی

علائم سپسیس

- لرز؛
  - تب شدید یا متوسط؛
  - ضعف؛
  - تنفس سریع؛
  - افزایش سرعت ضربان قلب یا تپش قلب؛
  - رنگ‌پریدگی مخصوصاً در صورت.
- برخی دیگر از علائم پیشرفته‌تر عفونت خون عبارتند از:
- کنفوزیون (نوعی حالت گیجی و کاهش هوشیاری)؛
  - خال‌های قرمز بر روی پوست که ممکن است بزرگ‌تر و شبیه کبودی ناشی از ضربات شود؛
  - عدم تولید یا تولید اندک ادرار؛
  - شوک (افت فشار خون)
  - از کار افتادگی یا نارسایی اندام‌ها.

نحوه تشخیص بیماری:

اگر پزشک پس از معاینه به عفونت خون مشکوک باشد، آزمایشات دقیق‌تری برای پیدا کردن علائم عفونت‌های باکتریایی انجام خواهد داد. سیتی سمی با آزمایش‌های زیر قابل تشخیص است:

- آزمایش کشت خون؛
- آزمایش سطح اکسیژن خون؛
- آزمایش شمارش سلول‌های خون؛
- آزمایش انعقاد خون؛

- آزمایش ادرار از جمله آزمایش کشت ادرار
- عکس رادیوگرافی از قفسه سینه؛
- آزمایش عملکرد کلیه و الکترولیت‌ها.
- در صورت وجود زخم باز، کشت از زخم

درمان عفونت خون

درمان سریع عفونت خون ضروری است، زیرا عفونت می‌تواند به سرعت به بافت‌ها و دریچه‌های قلب گسترش یابد. در صورت بروز عفونت خون احتمالاً نیاز است بیمار در بیمارستان بستری شود. در صورتی که علائمی مانند شوک در فرد ایجاد شود، باید او را به بخش مراقبت‌های ویژه منتقل کرد.

ممکن است برای ثبات فشار خون تان و کمک به رهایی از شر عفونت‌ها اکسیژن و مایعات به صورت وریدی به شما تزریق شود.

سپسیس معمولاً با مصرف زیاد مایعات، تزریق داخل‌وریدی و آنتی‌بیوتیک‌هایی که باکتری‌های عامل عفونت را هدف قرار می‌دهند، درمان می‌شود.

گاهی اوقات برای کمک به تعادل فشار خون، مصرف موقت برخی داروها نیاز است. این داروها وازوپرسور نام دارند.

اگر سپسیس به قدری شدید باشد که موجب از کار افتادگی چندین عضو شود، ممکن است هوا به کمک دستگاه وارد بدن بیمار شود. اگر سپسیس موجب از کار افتادگی کلیه شود، بیمار باید به‌طور موقت تحت دیالیز قرار بگیرد.

پیشگیری:

- همیشه پیشگیری بهتر از درمان است بنابراین موارد بهداشتی مثل شستن دستها و استفاده از ماسک رعایت شود.

- مراقب باشید که دچار عفونت نشوید اگر دچار زخم شدید با تمییز نگه داشتن زخم و تعویض به موقع بانداژ از خود مراقبت کنید .
- اگر عمل جراحی داشته اید و پزشکتان آنتی بیوتیک برایتان تجویز کرد، داروهای خود را به موقع مصرف کنید و اگر زمانی به عفونت مشکوک شدید فوراً به پزشک مراجعه کنید. همچنین اگر جزو افراد با سیستم ایمنی ضعیف هستید سعی کنید کمتر در مکانهایی حضور پیدا کنید که احتمال مواجهه با باکتری ها و قارچ ها و ویروس ها در آنها زیاد است .
- با توجه به تجویز پزشک جهت پیشگیری از بیماری ها ، واکسن های مورد نیاز از جمله واکسن انفلوانزا ، کزاز و... تزریق شود.